Haalbaarheid van de implementatie van het concept 'vroegtijdige zorgplanning' bij huisartsen in de thuiszorg

Haio: LAMBRECHT Annelies , KUL
Promotor: DEVEUGELE Myriam
Praktijkopleider: VANKEIRSBILCK Marieke

Context: De laatste jaren werden talloze artikelen gepubliceerd in de internationale literatuur betreffende het effect van vroegtijdige zorgplanning op de zorgkwaliteit aan het levenseinde. Maatschappelijk krijgt vroegtijdige zorgplanning (VZP) toenemend aandacht. In België wordt dit gestimuleerd door de wettelijke bepalingen inzake euthanasie, palliatieve zorgen en de wet op de patiëntenrechten. Ook de vergrijzing van de populatie maakt deze problematiek actueel. De effecten hiervan op de zorgverlening zijn nog niet helemaal duidelijk. De initiatieven die tot op heden werden geëvalueerd speelden zich voornamelijk af in woonzorgcentra. In de thuiszorg vormt de huisarts een belangrijke schakel bij de implementatie van VZP. Er is echter weinig bekend over de visie van huisartsen omtrent VZP in de thuiszorg.

Onderzoeksvraag: Dit onderzoek omvat drie vragen: 1. Wat is de visie van huisartsen omtrent VZP in de thuiszorg? 2. Welke patiënten in de thuiszorg komen in aanmerking voor VZP? 3. Wat is de inhoud van VZP in de thuiszorg en op welke manier kan ze aangeboden worden?

Methode: a) In de eerste fase werd een verkennende studie van de internationale literatuur uitgevoerd volgens het waterval-principe. Hierop volgde een focusgroeponderzoek bij twee West-Vlaamse LOK-groepen. Tijdens de focusgroepen werd gepeild naar de visie van de huisartsen omtrent VZP in de thuiszorg. De resultaten van het focusgroeponderzoek werden gecombineerd met de resultaten van de literatuurstudie. b) In de tweede fase werd, op basis van de resultaten uit fase 1, een flowchart opgesteld. c) Deze flowchart werd in een derde fase getoetst in de praktijk aan de hand van een vragenlijst die verstuurd werd naar de huisartsen van Midden-West-Vlaanderen. d) In de laatste fase werden de resultaten van de vragenlijst verwerkt.

Resultaten: a) De resultaten van de literatuurstudie en het focusgroeponderzoek vertonen grote gelijkenissen. Toch zijn er enkele belangrijke discrepanties. De huisartsen uit het focusgroeponderzoek verwachten dat de patiënt hen aanspreekt over VZP. Dit staat in contrast met de resultaten uit de literatuur waaruit blijkt dat de patiënt het initiatief van de huisarts afwacht. Zowel de onderwerpen die aan bod moeten komen tijdens een VZP-gesprek als de documentatie van een VZP-gesprek vormen onderwerp voor discussie tijdens de focusgroepen. Ook de literatuur is niet eenduidig hierover. b) De flow-chart is een compromis tussen de resultaten uit de literatuur en de opbrengst van de focusgroepen. c) Of de flow-chart bruikbaar is om op een meer gestructureerde manier een gesprek omtrent VZP te voeren zal moeten blijken uit toekomstig onderzoek.

Conclusie: In de eerste plaats wilden we nagaan wat de visie is van huisartsen omtrent VZP in de thuiszorg. Sommige huisartsen vinden VZP een nuttige tool om te anticiperen op moeilijke zorgsituaties, terwijl een kleine minderheid de problemen liever bespreekt op het moment dat ze zich voordoen. Ten tweede werd bevraagd welke patiënten in de thuiszorg in aanmerking komen voor VZP. Majeure events, bij de patiënt zelf of in de omgeving van de patiënt, kunnen de aanleiding vormen om VZP ter sprake te brengen. Hiernaast kan de patiënt zelf signalen geven die de aanzet kunnen zijn tot een gesprek omtrent VZP. De laatste vraag omvat de inhoud van VZP in de thuiszorg. Onderwerpen als reanimatie, gebruik van antibiotica en pijnstilling, opname in het ziekenhuis en gebruik van sondevoeding worden relevant bevonden. Het bespreken van

onderwerpen zoals uitvaart, euthanasie, ? hangen af van de voorkeur van de huisarts. Dit onderzoek maakt deel uit van een project rond VZP in de thuiszorg dat gestuurd wordt vanuit SEL Midden-West-Vlaanderen. De resultaten van dit onderzoek zullen gekaderd worden in een ruimere, multidisciplinaire context.